

Motion till kommunfullmäktige

Kommunal handbok för omvandling av klippta gräsmattor till blomsterängar

Det sjätte massutdöendet

Enligt WWFs senaste rapport om the Living Planet har 70 % av de vilda djuren försvunnit de senaste 50 åren. Många forskare kallar det här för den sjätte massutrotningen – den största förlusten av liv sedan dinosaurerna dog ut. Miljon växt- och djurarter riskerar att försvinna de kommande decennierna. Arterna har ett moraliskt egenvärde, men är också till gagn för människor i form av olika ekosystemtjänster. Allvarligast är kanske förlusterna av de biotoper som vilda pollinatörer är beroende av för sin överlevnad. Lunds kommun kan bidra till livsmiljöer för hotade arter genom att omvandla klippta gräsmattor till ängsmarker.

Fjärilar och andra insekter gynnas av olika ängstyper

Beroende på vad marken passar för kan olika ängstyper väljas. En gräsmatteäng är en naturvuxen yta som lämnas orörd under blomningstid maj-augusti, men i övrigt klipps regelbundet. En slåtteräng ska ha näringsfattig jord och slåttas en gång per år juli-september. En blomsteråker ska harvas en gång om året. Anläggning av en artrik äng kan kombineras med att skapa ett fördröjningsmagasin för dagvatten som då blir en fuktäng. En ängsmarks rika flora bidrar till en rik fauna, bland annat pollinerande insekter då de använder ängen för både födosök och reproduktion. Detta leder till att pollineringen av bärbuskar och fruktträd ökar i området. Det är viktigt att planera så att blomningssäsongerna avlöser varandra så att det finns tillgänglig föda under en lång tid. Befintliga kolonier och odlingslotter utgör oaser, men det behövs gröna korridorer samt andra ytor där det gröna ges utrymme att blomstra.

Kommunen kan inspirera andra

Många invånare i Lund bryr sig om natur och biodiversitet. Vinsterna av den omvandling från klippta gräsmattor till ängar med en rik biologisk mångfald som har påbörjats i kommunens regi kan växlas upp genom att fler företag, bostadsrättsföreningar och enskilda inbjuds att delta i arbetet för en blommande och pollinatörsvänlig miljö. Den danska TV-serien Giv os naturen tillbaka skildrar hur en jylländsk kommun i olika faser satte igång samarbete med företag med gräsmattor runt sina byggnader, lantbrukare och villaägare till ett imponerande arbete för att gynna biologisk mångfald med ett särskilt fokus på pollinatörer. Även det danska

Tv-programmet Vild med Vilje kan tjäna som en inspiration för hur Lunds kommun kan samverka med andra aktörer som vill bidra till biologisk mångfald. I Linköping började kommunen med att låta gräset växa under maj och juni på 320 ha gräsmatta i och kring staden och sedan låta inventera dessa ytor. På det sättet fick de en uppfattning om vilka ytor som har en högre variation av arter och en större mängd nektarkällor, dvs vilka ytor som har potential för ängsomställning redan idag. Stockholms stad har tagit fram en [Guide för biologisk mångfald. Artdatabankens skrift "Blombesökande insekter – pollen och nektar som föda hos steklar, fjärilar, tvåvingar och skalbaggar"](#) kan också vara till nytta vid utformning av en kommunal handbok.

Minska kostnader för parkdrift

Syftet med ängsmarksprojektet i Växjö var att öka arealen blommande gräsmark och samtidigt minska kostnaderna för parkdriften (Unell et al 2019) I Helsingborg har ängar skapats i Ättekulla och Lundsgård. I båda fallen uppskattas projekteringskostnaden till 5 kr/m² och anläggningskostnaden till 40 kr/m² (Linde et al 2017). Den totala kostnaden för Fjätursängern i Täby på strax över 6 300 m² var 120.000kr vilket inkluderade ängsfröer, sandblandad jord, borttagning av jord, harvning med traktor och utsådd med häst. (Linde et al 2017). Den intensiva skötseln av traditionella gräsmattor innebär att årskostnaden för dessa ytor är nära det fyrdubbla gentemot ängsmarkslika gräsmattor (Ignatieva 2017). Att klippa gräs med maskiner många gånger varje sommarhalvår medför väsentligt högre kostnader än slåtter och bortforsling av det som slåtrats. Statliga LONA-bidrag kan medfinansieras omställning till ökad biologisk mångfald, men det förutsätter att kommunen har egna anslag för arbetet.

Mot bakgrund av ovanstående förslås kommunfullmäktige att

ge tekniska nämnden i uppdrag att ta fram en handbok för omvandling från klippt gräsmatta till blomsteräng

att tekniska nämnden i samarbete med servicenämnden koordinerar strävandena för att såväl Markentreprenad som företag, bostadsrättsföreningar samt enskilda ska delta i arbetet för en blommande och pollinatörsvänlig miljö.

Lund 13 oktober 2022

Karin Svensson Smith
Oppositionsråd (MP)